

K Z O M B U N D I A K N A T
Z B A D A N I A

Warszawa, styczeń 2012

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/2/2012

CZY POLACY BOJĄ SIĘ KRYZYSU?

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
13 stycznia 2011 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

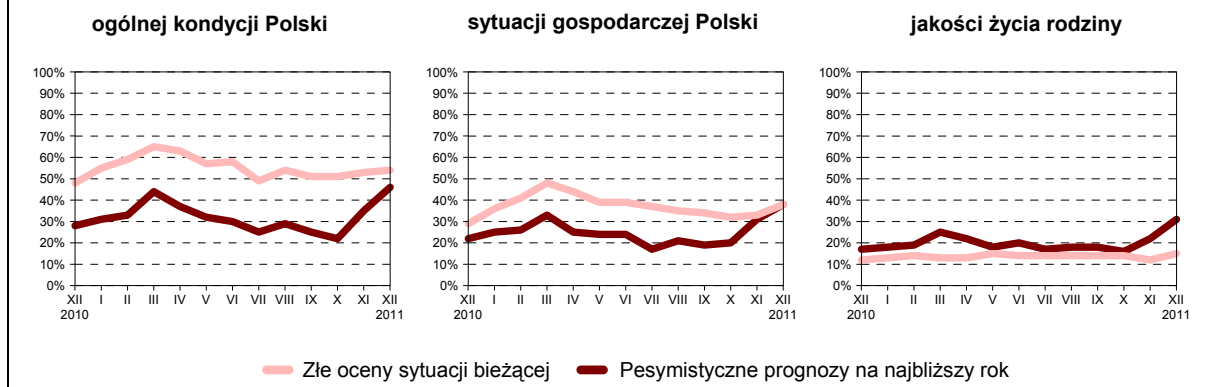
Światowe rynki nie zdołały otrząsnąć się po pierwszym uderzeniu kryzysu ekonomicznego, gdy stary kontynent osiągnęła kolejna jego fala. Z trudnościami borykają się dziś przede wszystkim słabsze gospodarki Unii Europejskiej. Niemal symbolicznej wymowy nabrała sytuacja Grecji – w połowie 2011 roku tamtejszy plan oszczędności budżetowych zrodził ogólnospołeczny sprzeciw, stając się przyczyną szeroko zakrojonych protestów i rozruchów. Kraj ten od wielu miesięcy znajduje się na skraju bankructwa, a przy życiu podtrzymują go kolejne transze pomocy finansowej Unii i Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Zaangażowanie instytucji unijnych na rzecz Grecji i innych państw eurolandu nie jest wyłącznie wyrazem troski i solidarności czy dobrej woli sojuszników. Zdaniem wielu specjalistów upadłość któregokolwiek z państw strefy euro pociągnęłaby za sobą konsekwencje na co najmniej ogólnoeuropejską skalę. Pesymistyczne doniesienia zdominowały w ostatnich tygodniach przekaz medialny, zakłócając spokój Polaków. Z upublicznianych wypowiedzi i komentarzy ekonomistów dość jednoznacznie wynika bowiem, że nad całą Europą roztacza się dziś widmo recesji i politycznej destabilizacji, przed którą uchronić nas może jedynie zintegrowana, skuteczna polityka ekonomiczna wspólnoty.

Skoro coraz częściej słyszymy o tym, co grozi gospodarce – tak europejskiej, jak i rodzimej – nie powinien dziwić narastający w ostatnim czasie lęk o to, co przyniosą kolejne miesiące. Od października 2011 roku niemal podwoiła się grupa ankietowanych przekonanych, że w perspektywie roku kondycja polskiej gospodarki ulegnie pogorszeniu (wzrost z 20% w październiku do 38% w grudniu). Coraz większy sceptycyzm gości też w prognozach dotyczących jakości życia rodzin – w analogicznym okresie odsetek osób spodziewających się zmian na gorsze wzrósł z 16% do 31%. Nie jest też zaskoczeniem, że obawy te nie przystają do bieżącej sytuacji kraju – przede wszystkim do poziomu twardych wskaźników makroekonomicznych, ale także do wciąż niezłych ocen respondentów – dają raczej wyraz stale nakręcanej spirali strachu. Jak bardzo boimy się kryzysu? Odpowiedzi na to pytanie dostarczają wyniki naszego grudniowego sondażu¹.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (259) przeprowadzono w dniach 1 – 8 grudnia 2011 roku na liczącej 950 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

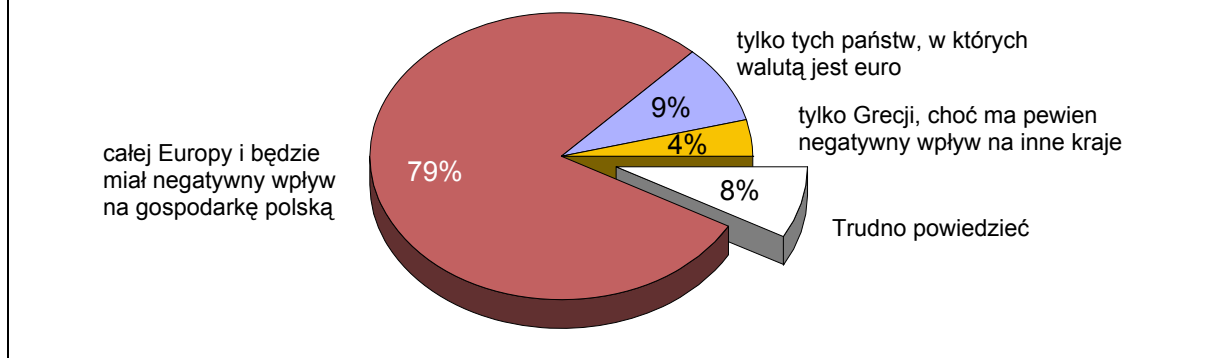
RYS. 1. POZIOM SCEPTYCYZMU W OPINIACH O:

POCZUCIE ZAGROŻENIA KRYZYSEM

Wśród Polaków powszechne jest przekonanie, że kryzys ekonomiczny to problem całej Europy (79%). W zdecydowanej mniejszości są osoby uważające, iż skala zagrożenia nie jest tak duża: co jedenasty badany (9%) sądzi, że dotyczy ono tylko państw strefy euro, a czterech na stu (4%) – że w zasadzie ogranicza się do Grecji.

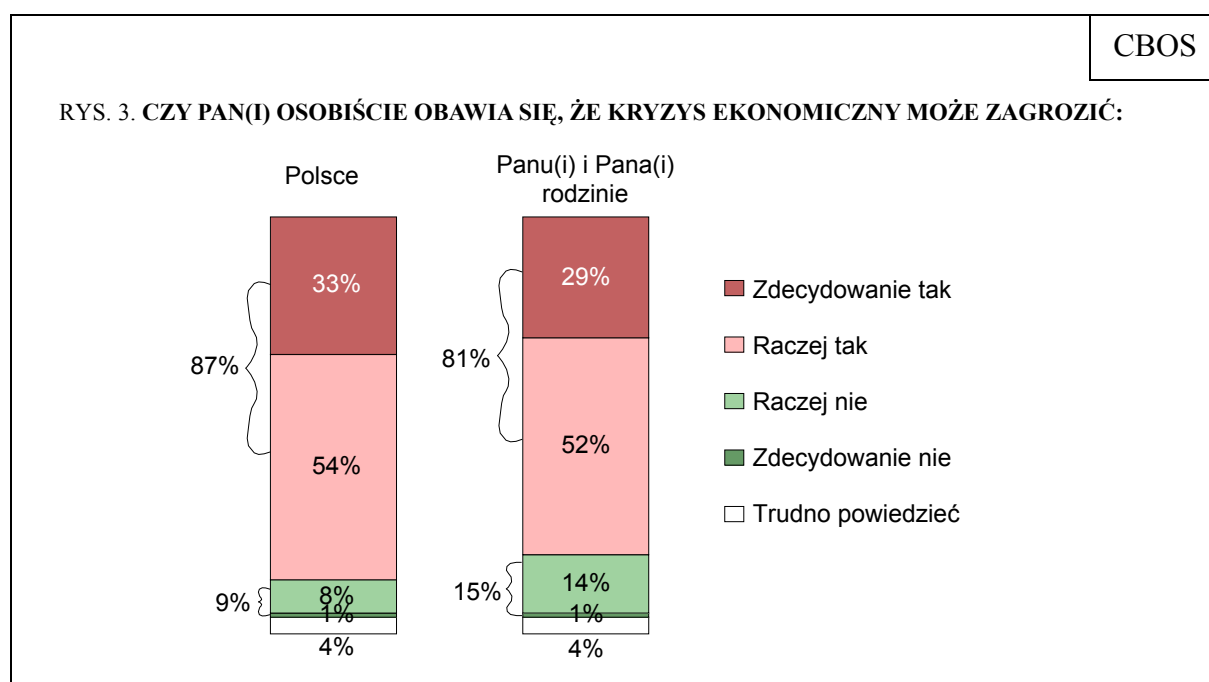
RYS. 2. Z KTÓRĄ Z PONIŻSZYCH OPINII NA TEMAT KRYZYSU EKONOMICZNEGO ZGADZA SIĘ PAN(I)? CZY KRYZYS DOTYCZY:

Choć przekonanie o rozległym zasięgu kryzysu dominuje we wszystkich grupach społeczno-demograficznych, w deklaracje badanych wpisują się pewne tendencje, pozwalające wyróżnić kategorie, w których jest ono częstsze. Ograniczanie problemu wyłącznie do państw strefy euro jest relatywnie częstsze wśród osób najmłodszych – mających 18–24 lata (14%). Z kolei opinii o szerszej, ogólnoeuropejskiej skali zagrożenia

sprzyja lewicowa orientacja polityczna (90%), lepsze wykształcenie i wyższe dochody. Warto przy tym zaznaczyć, że wśród osób gorzej wykształconych i gorzej sytuowanych rzadsze przekonanie o tym, że skutki kryzysu osiągną całą Europę, wiąże się nie tyle z percepcją mniejszego ich zasięgu, co z częstszym brakiem zdania na ten temat (zob. tabela aneksowa).

Powszechnemu poczuciu, że skala zagrożenia będzie duża, towarzyszą obawy zarówno o sytuację Polski, jak i osobistą. Zdecydowana większość respondentów (87%) boi się, że kryzys może mieć negatywne konsekwencje dla naszego kraju, niewiele mniejsza grupa (81%) wyraża obawy o sytuację swoją i rodziny.

Niepokój o przyszłość Polski jest równie częsty we wszystkich grupach społecznych (zob. tabela aneksowa). Uwarunkowania społeczno-demograficzne mają natomiast znaczenie dla poczucia osobistego zagrożenia kryzysem. Obawy w tym względzie wyraża trzy czwarte (74%) osób pozytywnie oceniających swoje warunki materialne i aż 91% z nich niezadowolonych. Osobistego zagrożenia kryzysem nieco częściej nie obawiają się respondenci uzyskujący dochody *per capita* powyżej 1500 zł, mający mniej niż 35 lat, mieszkający w miastach powyżej 100 tys. ludności oraz legitymujący się wyższym wykształceniem (zob. tabela aneksowa). Obawy o los kraju i własny są też rzadsze wśród ankietowanych deklarujących poparcie dla ugrupowań koalicji rządowej. W obu tych sferach największy niepokój wyrażają zwolennicy SLD i PiS. Najwyraźniejszą dysproporcję obaw o sytuację kraju z jednej strony i własną z drugiej notujemy w gronie osób młodych, żyjących

w dużych ośrodkach miejskich, dobrze sytuowanych i wykształconych, a w elektoratach partyjnych – wśród sympatyków PO i Ruchu Palikota. W grupach tych obawy o kondycję kraju relatywnie rzadziej przekładają się na niepokój o przyszłość swoją i swoich bliskich.

Tabela 1

Elektoraty*	Respondenci obawiający się, że kryzys ekonomiczny może zagrozić**:		Różnica (obawiający się, że kryzys zagrozi Polsce – obawiający się, że kryzys zagrozi im i ich rodzinom)
	Polsce	im i ich rodzinom	
	w procentach		
PO	83	71	+12
PiS	93	89	+4
PSL	80	78	+2
SLD	93	90	+3
Ruchu Palikota	89	75	+14

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w nadchodzących wyborach parlamentarnych
 ** Odsetek respondentów udzielających odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”

Ankietowani obawiający się, że kryzys ekonomiczny może być groźny dla kraju wykazują mniejsze zaufanie do polityki antykryzysowej gabinetu Donalda Tuska. Respondenci z tej grupy częściej niż osoby niewyrażające takich obaw przyznają, że już teraz konieczne są budżetowe „cięcia” i oszczędności, natomiast rzadziej ufają, iż proponowane przez premiera zmiany wystarczą, by zrównoważyć budżet i ustrzec Polskę przed kryzysem, oraz że rząd daje nadzieję na zapanowanie nad tym niebezpieczeństwem.

Tabela 2

Odpowiedzi respondentów:	Odsetek osób uważających, że:		
	ze względu na kryzys w Polsce już teraz konieczne są oszczędności i „zaciskanie pasa” jeśli chodzi o wydatki budżetowe	proponowane przez premiera zmiany są wystarczające, by zrównoważyć budżet i obronić Polskę przed kryzysem	nowy rząd daje nadzieję na ograniczenie skutków kryzysu ekonomicznego
– obawiających się, że kryzys ekonomiczny może zagrozić Polsce (N=822)	78	22	41
– nieobawiających się, że kryzys ekonomiczny może zagrozić Polsce (N=87)	63	44	53
Ogół badanych	75	24	41

Połączono odpowiedzi „zdecydowanie” i „raczej”

Poczucie zagrożenia problemami natury ekonomicznej do pewnego stopnia tłumaczy duży pesymizm w prognozach na najbliższe miesiące. Osoby obawiające się negatywnych skutków kryzysu zdecydowanie częściej niż te, które nie podzielają takich odczuć przypuszczają, że w ciągu najbliższego roku pogorszy się ogólna kondycja kraju, sytuacja gospodarcza oraz jakość życia ich rodzin. Analiza korelacji wykazuje także, że na sceptycyzm w każdej z tych dziedzin nieco bardziej niż niepokój o kondycję kraju przekładają się obawy o sytuację osobistą.

Tabela 3

Odpowiedzi respondentów:	Odsetek osób prognozujących pogorszenie :		
	ogólnej kondycji Polski	sytuacji gospodarczej Polski	jakości życia rodziny
– obawiających się, że kryzys ekonomiczny może zagrozić Polsce (N=822)	52	45	36
– nieobawiających się, że kryzys ekonomiczny może zagrozić Polsce (N=87)	31	19	21
– obawiających się, że kryzys ekonomiczny może zagrozić im i ich rodzinom (N=768)	53	46	39
– nieobawiających się, że kryzys ekonomiczny może zagrozić im i ich rodzinom (N=143)	34	20	12
Ogół badanych	46	38	31
Połączono odpowiedzi „zdecydowanie” i „raczej”			

Tabela 4. Wartości współczynnika korelacji tau-b Kendalla

Prognozy na najbliższych 12 miesięcy:	Czy Pan(i) osobiście obawia się, że kryzys ekonomiczny może zagrozić:	
	Polsce	Panu(i) i Pana(i) rodzinie
– ogólna kondycja Polski	0,16	0,19
– sytuacja gospodarcza Polski	0,19	0,20
– jakość życia rodziny	0,13	0,23
Zależności istotne dwustronnie na poziomie 0,01. Z obliczeń wykluczono respondentów udzielających odpowiedzi uciezkowych („trudno powiedzieć”/ „odmowa odpowiedzi”)		

DIAGNOZY KRYZYSU

Wciąż do końca nie wiadomo, po czym mielibyśmy poznać, że kryzys już nadszedł. Postanowiliśmy sprawdzić, czy kojarzy się on Polakom z utrudnieniami w codziennym życiu, czy z sytuacjami bardziej spektakularnymi – na przykład z upadłością banku. Poprosiliśmy więc ankietowanych, by z zaprezentowanej listy potencjalnych zdarzeń wybrali najwyżej dwa, które byłyby dla nich sygnałem, że nastąpił kryzys.

Prawie połowa badanych (48%) uznałaby, że kraj osiągnął kryzys, gdyby musieli ograniczyć wydatki na żywność, bądź gdyby zakłady pracy zaczęły masowo zwalniać swoich pracowników (48%). Więcej niż dwie piąte deklaruje, że znaczącym sygnałem byłyby dla nich opóźnienia w wypłatach comiesięcznych emerytur i rent (43%). Około jednej piątej (22%) za oznakę kryzysu potraktowałoby konieczność ograniczenia zużycia energii elektrycznej. Tylko nieliczni (15%) za jedną z dwóch najbardziej znamienych dla kryzysu sytuacji uznaliby ogłoszenie bankructwa przez bank i utratę oszczędności przez jego klientów.

* Odsetki nie sumują się do 100, ponieważ każdy respondent mógł wskazać dwie odpowiedzi

Wybór najbardziej sugestywnych oznak kryzysu jest do pewnego stopnia uwarunkowany społecznie. O ile konieczność ograniczenia wydatków na żywność oraz zmniejszenia zużycia energii wybierana jest częściej przez osoby gorzej sytuowane, o tyle na zwolnienia pracowników w większym stopniu wskazują respondenci lepiej wykształceni i relatywnie młodszy. Starszych badanych – w wieku 55 lat i więcej – częściej niż młodych wystraszyłyby opóźnienia w wypłatach emerytur i rent, natomiast bankructwo banku, a więc sytuacja najbardziej oderwana od codziennych doświadczeń, wskazywana jest częściej przez osoby z miast powyżej 500 tys. ludności (24%), legitymujące się wyższym wykształceniem (23%), mające mniej niż 35 lat, bądź będące w wieku 45–54 lata (19%) – zob. tabela aneksowa.

Choć kryzys ekonomiczny dla większości Polaków nadal pozostaje w sferze wyobrażeń i abstrakcji, obawy jakich następcza, wydają się proporcjonalne do rozgłosu, jaki zyskał w ciągu ostatnich miesięcy. Pojęcie kryzysu zrobiło w ostatnim czasie zawrotną karierę polityczną i medialną – krzycząc do nas z nagłówek gazet i ekranów telewizorów. Światło rzucane na tę problematykę oraz sposób jej eksponowania działają na wyobraźnię społeczeństwa. Społeczeństwa na ogół niemającego przecież wystarczającej wiedzy, by – niejako w oderwaniu od treści medialnego przekazu – wyrobić sobie w tych trudnych kwestiach bardziej niezależną opinię.

Mimo że jak dotychczas niewiele zmieniło się w naszym życiu, z coraz większym niepokojem spoglądamy w przyszłość, lękając się, że planowane przez rząd działania antykryzysowe nie zdołają uchronić kraju przed recesją. Obawiamy się więc bardzo i, co znamienne, obawa ta jest powszechna. Nawet wśród osób młodszych, mieszkających w dużych ośrodkach miejskich, lepiej wykształconych i sytuowanych – a więc wśród nieco mniej wystraszonych – dominuje poczucie zagrożenia kryzysem.

Opracowała
Natalia HIPSZ

Tabela 1

		Z którą z poniższych opinii na temat kryzysu ekonomicznego zgadza się Pan(i)? Czy:				Liczba osób
		kryzys dotyczy tylko Grecji, choć ma pewien negatywny wpływ na inne kraje	kryzys dotyczy tylko tych państw, w których walutą jest euro	kryzys dotyczy całej Europy i będzie miał negatywny wpływ na gospodarkę polską	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		4	9	79	8	946
Płeć	Mężczyźni	5	9	82	4	442
	Kobiety	3	8	77	12	504
Wiek	18-24 lata	9	14	75	2	124
	25-34	3	7	83	6	171
	35-44	4	9	80	7	152
	45-54	4	4	86	5	138
	55-64	2	9	84	6	179
	65 lat i więcej	2	9	69	20	182
Miejsce zamieszkania	Wieś	4	8	77	11	350
	Miasto do 20 tys.	1	5	86	8	131
	20-100 tys.	2	12	79	7	198
	101-500 tys.	7	10	75	8	148
	501 tys. i więcej mieszk.	4	7	86	4	119
Wykształcenie	Podstawowe	5	7	68	20	215
	Zasadnicze zawodowe	3	8	81	8	229
	Średnie	4	11	81	5	329
	Wyższe	3	7	89	2	173
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	1	8	90	1	90
	Średni personel, technicy	7	9	79	5	35
	Pracownicy adm.-biurowi	1	10	87	2	47
	Pracownicy usług	2	5	84	8	65
	Robotnicy wykwalifikowani	4	8	83	5	119
	Robotnicy niewykwalifik.	10	19	65	6	50
	Rolnicy	4	8	80	8	51
Pracujący na własny rach.	6	3	89	2	39	
Bierni zawodowo	Renciści	5	5	74	16	61
	Emeryci	1	9	75	16	216
	Uczniowie i studenci	8	12	78	2	72
	Bezrobotni	4	9	77	10	58
	Gospodynie domowe i inni	5	6	73	15	43
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	3	5	89	4	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	6	4	86	4	76
	sekt. prywat. poza rolnict.	5	12	80	3	211
	prywatnym gosp. rolnym	3	6	85	7	38
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	5	8	78	8	134
	501-750	5	4	80	12	114
	751-1000	1	14	78	7	126
	1001-1500	4	11	78	8	149
	Powyżej 1500 zł	3	6	87	4	202
Ocena własnych war. mater.	Złe	3	8	77	12	150
	Średnie	3	9	79	10	434
	Dobre	5	8	81	5	362
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	1	10	78	11	56
	Raz w tygodniu	3	9	78	10	441
	1-2 razy w miesiącu	6	6	81	7	145
	Kilka razy w roku	3	9	83	5	200
	W ogóle nie uczestniczy	7	8	78	8	104
Poglądy polityczne	Lewica	2	6	90	2	135
	Centrum	4	11	81	4	313
	Prawica	4	9	82	5	263
	Trudno powiedzieć	4	7	67	21	235

Tabela 2

		Czy Pan(i) osobiście obawia się, że kryzys ekonomiczny może zagrozić Polsce?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		87	9	4	949
Płeć	Mężczyźni	88	10	2	443
	Kobiety	85	9	6	505
Wiek	18-24 lata	86	13	1	124
	25-34	87	9	4	172
	35-44	86	8	7	153
	45-54	89	7	4	139
	55-64	90	9	1	179
	65 lat i więcej	82	10	8	182
Miejsce zamieszkania	Wieś	88	6	6	351
	Miasto do 20 tys.	89	8	3	131
	20-100 tys.	86	11	3	198
	101-500 tys.	80	15	5	151
	501 tys. i więcej mieszk.	89	10	2	119
Wykształcenie	Podstawowe	81	10	8	216
	Zasadnicze zawodowe	90	7	4	230
	Średnie	86	11	3	330
	Wyższe	91	8	1	173
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	88	10	2	90
	Średni personel, technicy	93	4	3	35
	Pracownicy adm.-biurowi	94	6		47
	Pracownicy usług	90	8	2	65
	Robotnicy wykwalifikowani	90	7	3	119
	Robotnicy niewykwalifik.	86	12	2	50
	Rolnicy	82	8	10	51
	Pracujący na własny rach.	87	13		40
Bierni zawodowo	Renciści	89	9	2	61
	Emeryci	84	11	5	217
	Uczniowie i studenci	87	10	3	72
	Bezrobotni	86	6	8	58
	Gospodynie domowe i inni	74	13	13	44
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	91	5	3	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	87	12	1	76
	sekt. pryw. poza rolnict.	89	9	1	212
	prywatnym gosp. rolnym	84	10	7	38
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	80	13	7	134
	501-750	86	8	7	114
	751-1000	90	5	4	127
	1001-1500	89	9	2	149
	Powyżej 1500 zł	85	12	3	203
Ocena własnych war. mater.	Złe	88	5	6	151
	Średnie	88	7	5	436
	Dobre	84	13	3	362
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	80	16	4	56
	Raz w tygodniu	87	8	5	444
	1-2 razy w miesiącu	88	11	1	145
	Kilka razy w roku	89	8	4	200
	W ogóle nie uczestniczy	83	10	6	105
Poglądy polityczne	Lewica	91	7	3	135
	Centrum	89	9	1	315
	Prawica	88	10	2	263
	Trudno powiedzieć	79	9	11	236

Tabela 3

		Czy Pan(i) osobiście obawia się, że kryzys ekonomiczny może zagrozić Panu(i) i Pana(i) rodzinie?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		81	15	4	949
Płeć	Mężczyźni	78	18	3	443
	Kobiety	83	12	5	505
Wiek	18-24 lata	75	21	4	124
	25-34	75	22	3	172
	35-44	81	12	6	153
	45-54	86	10	4	139
	55-64	85	14	1	179
	65 lat i więcej	82	11	6	182
Miejsce zamieszkania	Wieś	84	10	6	351
	Miasto do 20 tys.	85	13	2	131
	20-100 tys.	81	15	4	198
	101-500 tys.	75	22	3	151
	501 tys. i więcej mieszk.	75	24	1	119
Wykształcenie	Podstawowe	80	13	7	216
	Zasadnicze zawodowe	87	10	3	230
	Średnie	79	17	4	330
	Wyższe	78	21	1	173
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	77	23	1	90
	Średni personel, technicy	81	17	2	35
	Pracownicy adm.-biurowi	89	9	2	47
	Pracownicy usług	84	6	10	65
	Robotnicy wykwalifikowani	80	17	2	119
	Robotnicy niewykwalifik.	78	17	5	50
	Rolnicy	79	15	6	51
	Pracujący na własny rach.	85	14	2	40
Bierni zawodowo	Renciści	82	14	3	61
	Emeryci	84	12	4	217
	Uczniowie i studenci	76	18	5	72
	Bezrobotni	81	14	5	58
	Gospodynie domowe i inni	71	20	8	44
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	83	14	3	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	80	17	3	76
	sekt. pryw. poza rolnict.	81	16	3	212
	prywatnym gosp. rolnym	81	16	3	38
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	79	14	7	134
	501-750	83	13	5	114
	751-1000	88	10	2	127
	1001-1500	83	15	2	149
	Powyżej 1500 zł	72	23	4	203
Ocena własnych war. mater.	Złe	91	6	3	151
	Średnie	83	12	5	436
	Dobre	74	23	3	362
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	75	14	11	56
	Raz w tygodniu	84	12	4	444
	1-2 razy w miesiącu	83	14	3	145
	Kilka razy w roku	79	18	3	200
	W ogóle nie uczestniczy	72	25	3	105
Poglądy polityczne	Lewica	82	17	2	135
	Centrum	86	13	1	315
	Prawica	79	19	2	263
	Trudno powiedzieć	76	13	11	236

Tabela 4

		Kiedy Pan(i) uzna, że w Polsce mamy już kryzys?						Liczba osób
		Jeśli jakiś bank w Polsce ogłosi bankructwo i jego klienci stracą swoje oszczędności	Jeśli zaczną się opóźnienia w comiesięcznych wypłatach emerytur i rent	Jeśli zaczną się masowe zwolnienia pracowników	Jeśli będę musiał(a) ograniczyć zużycie energii elektrycznej, bo będzie bardzo droga	Jeśli będę musiał(a) ograniczyć wydatki na żywność	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	
Ogółem		15	43	48	22	48	5	949
Płeć	Mężczyźni	17	48	50	19	44	5	443
	Kobiety	13	39	45	25	52	5	505
Wiek	18-24 lata	18	34	61	21	43	5	124
	25-34	20	36	51	24	52	3	172
	35-44	10	35	55	26	58	2	153
	45-54	19	38	50	25	47	5	139
	55-64	12	58	45	20	44	3	179
	65 lat i więcej	12	54	30	17	43	12	182
Miejsce zamieszkania	Wieś	13	42	46	23	49	6	351
	Miasto do 20 tys.	14	43	52	19	51	5	131
	20-100 tys.	13	41	43	24	52	7	198
	101-500 tys.	17	45	44	25	44	3	151
	501 tys. i więcej mieszk.	24	49	59	14	41	2	119
Wykształcenie	Podstawowe	8	45	39	22	42	12	216
	Zasadnicze zawodowe	18	39	47	24	54	2	230
	Średnie	13	44	47	24	53	4	330
	Wyższe	23	46	60	17	38	3	173
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	25	46	66	16	29	4	90
	Średni personel, technicy	20	46	53	29	38	3	35
	Pracownicy adm.-biurowi	9	33	53	23	69		47
	Pracownicy usług	10	41	49	25	62	5	65
	Robotnicy wykwalifikowani	14	32	60	22	56	1	119
	Robotnicy niewykwalifik.	5	31	51	29	59		50
	Rolnicy	24	42	48	21	47	3	51
	Pracujący na własny rach.	16	40	49	31	51	2	40
Bierni zawodowo	Renciści	10	60	36	21	42	7	61
	Emeryci	10	60	34	17	43	10	217
	Uczniowie i studenci	18	32	57	25	36	9	72
	Bezrobotni	22	24	37	27	54	9	58
	Gospodynie domowe i inni	22	41	42	26	55	2	44
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	18	40	66	19	46	1	127
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	13	38	59	26	41	2	76
	sekt. pryw. poza rolnict.	13	38	52	25	57	3	212
	prywatnym gosp. rolnym	20	42	47	23	53	4	38
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	16	39	39	27	58	5	134
	501-750	15	39	49	23	60	1	114
	751-1000	13	41	50	22	47	5	127
	1001-1500	11	53	48	22	46	5	149
	Powyżej 1500 zł	19	49	57	21	36	3	203
Ocena własnych war. mater.	Złe	10	42	38	23	51	8	151
	Średnie	15	43	44	23	50	5	436
	Dobre	17	45	56	21	43	4	362
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	7	50	42	20	55	6	56
	Raz w tygodniu	12	42	49	23	49	5	444
	1-2 razy w miesiącu	20	39	41	25	50	4	145
	Kilka razy w roku	15	49	52	19	41	6	200
	W ogóle nie uczestniczy	22	40	47	19	48	6	105
Poglądy polityczne	Lewica	21	54	51	20	46	1	135
	Centrum	12	44	51	26	51	2	315
	Prawica	16	45	49	19	46	4	263
	Trudno powiedzieć	14	35	40	22	47	13	236